

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
postmottak@kmd.dep.no

NCIS NORWAY

Deres referanse:
20/2680-1

Vår referanse:
20/61408

Sted, Dato
Oslo, 14.05.2020

HØRINGSSVAR - MIDLERTIDIG ENDRING I FORSKRIFT OM SELVDEKLARASJON AV ORDNINGER FOR ELEKTRONISK IDENTIFIKASJON (SELVDEKLARASJONSFORSKRIFTEN)

Det vises til høringsbrev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 11. mai 2020 vedrørende høring på forslag til midlertidig endring i selvdeklarasjonsforskriften. Fristen for å inngi hørings svar er satt til 14. mai 2020 kl. 12.00.

Kripos har ingen innvendinger mot selve forskriftsendringsforslaget, og vi støtter argumentasjonen i høringsnotatet om at opplysning om utenlandsk identifikator bør kunne utleveres på lik linje med fødsels- og d-nummer.

Selv om det ikke er bedt om innspill på det i høringsbrevet ønsker Kripos å gi uttrykk for våre bekymringer for konsekvensene av en ID-kontroll for å få utstedt eID som ikke innebærer fysisk oppmøte.

En digital ID-kontroll fremstår for oss som utilstrekkelig, og er et mulighetsrom som kan utnyttes av kriminelle. Risikoen for at systemet utnyttes øker når den fysiske kontrollen er fraværende.

Gjennom en stor og omfattende etterforskning for et par år tilbake, av et miljø som utnyttet andres identitet for å ta opp kredittgjeld, erfarte Kripos at tilgangen til den elektroniske identiteten var avgjørende for at lånebedrageriene kunne gjennomføres. Med eID kunne de undersøke og øke kredittverdigheten til de fornærmede og deretter søke lån i deres navn. I tilfeller der det var behov for fysisk oppmøte ble de fornærmede fulgt av gjerningspersonene. I saken så vi også eksempler på at personer med identiteter som var oppbrukt i ett land ble sendt videre til neste land i Europa for fortsatt utnyttelse og misbruk der.

Utstedelse av eID uten fysisk oppmøte vil gjøre det enklere å utnytte personer som har kommet i en sårbar situasjon, for eksempel på grunn av Covid-19. Den elektroniske identiteten vil da kunne skaffes uten at den fornærmede må følges til et fysisk oppmøte for identitetskontroll.

Kripos

Slik vi oppfatter høringsnotatet så dreier dette seg om å kunne utstede eID til personer som allerede har etablerte identiteter i folkeregisteret (ekte eller falske), og som det er fastslått at har krav på tjenester fra NAV per d.d. eID må da knyttes til de ID-dokumentene som allerede danner grunnlaget for registreringen i folkeregisteret. Det fremkommer ikke av forslaget om kandidatene til en slik eID allerede har vært gjenstand for en fysisk ID-kontroll i Norge, men dette skal fremkomme i folkeregisteret. I tilfeller der utlendingen ikke har møtt personlig for ID-kontroll vil risikoen være høyere for ID-misbruk enn i tilfeller der identiteten har vært kontrollert.

Kripos forslår at det vurderes å bruke utenriksstasjonene til å foreta en fysisk ID-kontroll for utstedelse av eIDi denne perioden. Det bør være mulig å gjennomføre fysisk oppmøte på en norsk utenriksstasjon for en god del av de aktuelle personene, selv om vi innser at dette neppe er gjennomførbart for alle, herunder pga. reiserestriksjoner – også internt i enkelte land.

Dersom man ønsker å gå inn for en midlertidig løsning som innebærer bortfall av fysisk oppmøte ved kontroll, og EØS-borgere som gis eID er registrert i folkeregisteret med "identitet kontrollert", så bør det vurderes å midlertidig sette denne statusen til "ikke kontrollert". Kripos mener at det er særdeles viktig, dersom man velger å gå videre med den foreslåtte løsningen, at den erstattes med regulær kontrollvirksomhet så snart situasjonen tilsier at det er mulig. Personer som gis eID uten fysisk kontroll i denne perioden, må pålegges å møte opp for fysisk kontroll når den midlertidige forskriften bortfaller. Når dette er gjennomført kan statusen i folkeregisteret igjen settes til "identitet kontrollert". I motsatt fall bør eID'en deaktiveres.

Med hilsen

Vigleik Antun
ass. Sjef Kripos

Saksbehandler:
Ellen-Sofie Terland
politiinspektør

Kopi:
Politidirektoratet
Det nasjonale statsadvokatembetet